

Monumentnummer*: 522056

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **11 december 2001**
Kadaster deel/nr **82956/43**

Woonplaats* **Varik** Gemeente* **West Betuwe** Provincie* **Gelderland**

Locatiennaam **Varik** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Varik** Sectie* **B** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **3101**

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig, vrijstaande OPENBARE DORPSSCHOOL met HEK gebouwd in 1884 naar ontwerp van de architect G.A. SCHOLTEN in opdracht van de heer Kuijpers, schoolopziener in het District Tiel. De openbare school in overgangsarchitectuur bevindt zich aan de noordzijde van de Kerkstraat, binnen de bebouwde kom van Varik van de straat gescheiden door een ijzeren hek. De school bestemd voor 144 kinderen, bevindt zich ten oosten van de N.H. kerk. De bouw is uitgevoerd door de aannemers Adrianus Jan van Alphen uit Tiel en Berend Jan van Eldik uit Ochten.

Omschrijving

Het SCHOOLGEBOUW met T-vormige plattegrond bestaat uit één bouwlaag afgesloten door een schilddak met aangekapt schilddak gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. De gevels van het schoolgebouw met gepleisterde plint, zijn opgetrokken in bruinrode baksteen in kruisverband. In de gevels bevinden zich meerdere vensters aan de bovenzijde grotendeels afgesloten door segmentbogen met wit geschilderde aanzet- en sluitstenen, aan de onderzijde door hardstenen lekdorpels.

De symmetrische VOORGEVEL wordt benadrukt door een licht risalerende middentravee met aan weerszijden in de linker- en rechtertravee twee meerruits ramen. Op de begane grond in de middentravee bevindt zich de ingangspartij bestaande uit een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechthoekige, dubbele geklante deur met krulvormige, smeedijzeren gehengen door een kalf gescheiden van het twee-ruits bovenlicht met roedenverdeling. Aan weerszijden van de deur bevindt zich een smal twee-ruits venster met diagonale glas-in-loodverdeling. De centrale deurpartij wordt aan de bovenzijde afgesloten door een bakstenen rondboog met wit geschilderde boog- en sluitstenen. De vensters in de middentravee worden afgesloten door een rondboog met met wit geschilderde sluitsteen en siermetselwerk in de boogtrommel. De middenrisaliet eindigt in een tuitgevel met kunstzandstenen dekplaten en een klimmend segmentboogfries met in de geveltop een rond venster omsloten door een rollaag. De tuit heeft een vierkante hardstenen bekroning met windvaan. De rechthoekige vensters in de linker- en rechtertravee zijn identiek met twee naast elkaar geplaatste vensters bestaande uit een stolpraam met twee gekoppelde vier-ruits bovenlichten. De linker- en rechtertravee eindigen in een geprofileerde bakgoot ondersteund door consoles.

De LINKER ZIJGEVEL bestaat uit een terug gelegen geveldeel links, en een blind rechter geveldeel. Tegen het terug gelegen deel bevinden zich twee oorspronkelijke lage aanbouwen met plat dak die momenteel met elkaar verbonden zijn. In de linkeraanbouw bevinden zich drie voormalige toiletramen. Boven de rechteraanbouw bevindt zich een liggend venster met verdeling (4x2). De ACHTERGEVEL is te verdelen in drie traveeën met als middentravee de centraal geplaatste uitbouw. Tegen de linkertravee bevindt zich een lagere aanbouw met plat dak ten behoeve van de kindertoiletten. Boven de aanbouw bevindt zich een liggend venster met verdeling (4x2). In de achtergevel van de middentravee bevinden zich twee schuiframen met verdeling (4x3)+2, met tegen de rechterzijgevel wederom een oorspronkelijke toilet aanbouw. De zijgevel van deze uitbouw is blind. Boven de aanbouw in de rechtertravee bevindt zich een liggend venster met verdeling (4x2).

De RECHTER ZIJGEVEL is een blinde gevel.

In het INTERIEUR bevinden zich onder meer de houten vloeren in de leslokalen, stucplafonds met hollijstje en schoorsteenmantels.

Aan de straatzijde is een ijzeren spijlen HEK geplaatst voorzien van een dubbel draaihek. Het hekwerk wordt per vak op sierlijke wijze door een concave boog beëindigd. De stijlen aan weerszijden worden aan de bovenzijde bekroond door kruisbloem-achtige gesmede pieken.

Waardering

OPENBARE DORPSSCHOOL met HEK gebouwd in 1884 naar ontwerp van de architect G.A. SCHOLTEN in opdracht van de heer Kuijpers, schoolopziener van het district Tiel.

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een goed bewaard gebleven openbare dorpschool in overgangsarchitectuur, zowel qua ex- als interieur.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de vrijstaande, terug gelegen ligging van de school aan de Kerkstraat in een dorpskern. Het perceel wordt aan de straatzijde begrensd door een oorspronkelijk ijzeren hek.
- Van cultuurhistorische waarde als type dorpschool met hek representatief voor de ontwikkeling van schoolgebouwen in Nederland.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument